

A földművelésügyi és vidékfejlesztési

miniszter

24/2007. (IV. 17.) FVM

rendelete

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
társfinanszírozásában megvalósuló támogatások
esetében a kedvezőtlen adottságú területek
és az azokhoz tartozó települések megállapításáról

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: tv.) 81. § (3) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának a) pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

(1) Az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról, valamint egyes rendeletek módosításáról, illetve hatályon kívül helyezéséről szóló 1257/1999/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: R.) 19. cikkében meghatározott területek fizikai blokkazonosító és települési szinten meghatározott listáját, valamint az R. 20. cikkében meghatározott fizikai blokkazonosító és települési szinten meghatározott területek listáját az irányító hatóság

a) 2007. évben legkésőbb e rendelet hatálybalépését követő 3. napon,

b) ezt követően minden év április 1-jéig,
a tv. 14. § (1) bekezdés cg) pontja alapján kiadott közleményben teszi közzé.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerinti fizikai blokk szintű területi lehatárolást a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet 4. §-ának (2) bekezdése alapján a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer külön tematikus rétegeként kell szerepeltetni.

(3) A területhez kapcsolódó támogatások esetében a támogatási jogosultság megállapítása a fizikai blokk szinten lehatárolt területek alapján történik.

(4) Települési szintű besorolást kell alkalmazni minden olyan vidékfejlesztési támogatás esetében, amelynek igénybevétele kedvezőtlen adottságú térségként besorolt településekhez kapcsolódik.

2. §

A termelési feltételek szempontjából kedvezőtlen helyzetű homogén területek azok, amelyekre az R. 19. cikkében meghatározott mindhárom feltétel együttesen fennáll:

a) alacsony hozamú, nehezen művelhető földterületek jelenléte;

b) a mezőgazdasági teljesítmény fő mutatói alapján, az átlagosnál jelentősen alacsonyabb, illetve a természeti környezet alacsony termelékenységéből adódó termelési szint;

c) alacsony, illetve fogyatkozó létszámú, túlnyomórészt mezőgazdasági tevékenységből élő lakosság, amelynek gyorsuló csökkenése veszélyeztetné a terület életképességét és folyamatos lakottságát.

3. §

(1) Az R. 20. cikke szerinti területek olyan különleges hátrányokkal rendelkező területek, amelyeken szükség esetén bizonyos feltételek mellett a gazdálkodási tevékenységet fenn kell tartani.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve Magyarországon R. 20. cikke szerinti területek azok, ahol a következő feltételek közül legalább kettő egyszerre fennáll:

- a) a talaj fokozott savanyúsága,
- b) a talaj extrém sótartalmú (szikesség),
- c) extrém vízgazdálkodási körülmények,
- d) extrém fizikai talajjellemzők.

(3) A 2–3. §-ban meghatározott területek lehatárolásának részletes szempontjait, valamint azok meghatározásául szolgáló adatforrásokat a *melléklet* tartalmazza.

4. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a következő közösségi rendeletek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról, valamint egyes rendeletek módosításáról, illetve hatályon kívül helyezéséről szóló 1257/1999/EK tanácsi rendelet 19. és 20. cikkei;

b) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet.

Gráf József s. k.,

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Melléklet
a 24/2007. (IV. 17.) FVM rendelethez

a) E rendelet 2. §-ában meghatározott területek olyan, a természeti termelési feltételek szempontjából homogén területek, amelyek a cikkelyben meghatározott mindhárom feltételt kielégítik:

– Alacsony hozamú, nehezen művelhető földterületek jelenléte, amelyek korlátozott lehetőségei csak rendkívül magas ráfordítással lennének javíthatók, és amelyek elsősorban külterjes állattartásra alkalmasak. A feltétel teljesülésének ellenőrzésére a következő mutatókat használtuk: alacsony termőértékű földek, azaz olyan területek, amelyeknek a termőértéke jelentősen elmarad az országos átlagtól, azaz nem éri el az átlag 80%-át (erre a célra a Magyar Tudományos Akadémia Talajtani Kutatóintézete által kidolgozott, 100-pontos termőérték-mutató kerül felhasználásra).

– A mezőgazdasági teljesítmény fő mutatói alapján, az átlagosnál jelentősen alacsonyabb, illetve a természeti környezet alacsony termelékenységéből adódó termelési szint. A második feltételnek való megfelelés ellenőrzésére a 2000. évi Általános Mezőgazdasági Összeírás (ÁMÖ) gazdaságokra vonatkozó, települési/önkormányzati szintű (NUTS-5 szint) adatait használtuk fel. A feltételt azok a területek elégítik ki, amelyeknek az összeírásban szereplő bruttó termelési értéke, illetve az ehhez kapcsolódó bruttó gazdálkodási jövedelme nem érte el az országos átlag 80%-át.

– Alacsony, illetve fogyatkozó létszámú, túlnyomórészt mezőgazdasági tevékenységből élő lakosság, amelynek gyorsuló csökkenése veszélyeztetné a terület életképességét és folyamatos lakottságát. E harmadik feltétel teljesülésének ellenőrzésére a vidéki lakosság két jellemzőjét használtuk fel: a népsűrűséget (amelynek az országos átlag 50%-a alatt kell lennie) és a mezőgazdasági foglalkoztatottság arányát, amelynek meg kell haladnia a 8,25%-ot (az országos átlag 5,5% a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján). Azokat a településeket/önkormányzatokat (NUTS-5 szint) tekintettük jogosultnak, ahol a két feltétel egyszerre teljesült.

Az összes fenti feltételnek megfelelő területeket tekintettük a 19. cikkely szerinti kedvezőtlen adottságú területeknek.

b) E rendelet 3. §-a szerinti kedvezőtlen adottságú területek (KAT) különleges hátrányok által érintett területek, amelyeken szükség szerint és bizonyos körülmények esetén folytatni kell a gazdálkodást a környezet megőrzése és javítása, a vidék fenntartása és a terület turisztikai potenciáljának megőrzése céljából. Az EU Bizottságának a 20. cikk szerinti KAT kiválasztási kritériumaira vonatkozó javaslata alapján a magyar 20. cikk szerinti területek 4 különleges hátrány (agronómiai korlátozó tényezők) alkalmazásával kerültek kiválasztásra: a talajok súlyos savanyúsága, extrém sótartalma, extrém vízgazdálkodása (elárasztás, vizenyősség) és extrém fizikai jellemzői.

A talajok tudományos digitális adatbázisait (Agrotopo-100, a Magyar Tudományos Akadémia Talajtudományi Intézete) használták fel e különlegesen hátrányos területek kijelölésére.

– *A talaj fokozott savanyúsága:* amennyiben a savanyúság foka (pH) meghaladja a 4,5 értéket, ez nagymértékben korlátozza a talaj termőképességét, mivel számos termény nem termesztethető (nem toleráns termények); a termesztendő termények is jelentős termésvesztéssel szenvednek el a nemkívánatos kémiai állapot által eredményezett korlátozott talaj tápanyag felvétel miatt. Ez Magyarországon 650 000 ha területet érint.

– *A talaj extrém sótartalma (szikesség):* a nátrium sók túlzott szintje (0,15% fölött) a talaj felső rétegében hasonló hatású mint a savasság, csak sótűrő növények termesztettek és csak jelentős termésvesztés mellett. Magyarországon a szoloncsák és szolonyec talajok (340 000 ha) azok az ilyen típusú talajok, amelyek megfelelnek ezeknek a kritériumoknak.

– *Extrém vízgazdálkodási körülmények:* a gyenge vízáteresztő és erős víz visszatartó tulajdonságú talajok jelentős hátrányt jelentenek a növénytermesztés számára, mivel rendszeresen elöntésre kerülnek, ami a termés és a nyereségesség csökkenését eredményezi. Magyarországon 7 évből 4 évben fordul elő különböző szintű vizenyősség (időleges elöntés), ami bevételkorlátozást és jelentős (esetenként teljes) hozamcsökkenést eredményez.

– *Extrém fizikai talajjellemzők:* a sűrű agyag- és a könnyű homoktalajok jelentősen korlátozzák a termények nyereségességét és hozamát, továbbá hátrányt jelentenek a föld művelése szempontjából is (gép és módszer kiválasztás). Magyarországon e talajokon a növénytermesztés korlátozott a természeti hátrányok miatt, emiatt ezek megfelelnek a fentiekben meghatározott kritériumoknak.

A fenti feltétel közül legalább kettőnek megfelelő területeket tekintettük a 20. cikkely szerinti kedvezőtlen adottságú területeknek, amely együttesen nem haladhatja meg a 1257/1999/EK rendeletben meghatározott 10%-os országos határértéket.